

1. 10. 2007

ID: 50509

Pokračování v trestném činu

Čím delší je celková doba páchaní pokračující trestné činnosti, čím větší je počet dílčích útoků během ní spáchaných, čím vyšší je způsobená škoda na cizím majetku a čím vyšší je obohacení pachatele, tím delší může být i doba mezi jednotlivými dílčími útoky.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 479/2007-I., ze dne 16.5.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání, které podal obviněný A. D. proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2007, sp. zn. 7 To 469/2006, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Blansku pod sp. zn. 3 T 276/2005, tak, že z podnětu dovolání obviněného A. D. se podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrzšuje rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2007, sp. zn. 7 To 469/2006. Podle § 265k odst. 2 tr. řádu se zrušují také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. řádu se přikazuje Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Obviněný A. D. byl rozsudkem Okresního soudu v Blansku ze dne 16. 10. 2006, sp. zn. 3 T 276/2005, uznán vinným takto:

1. trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., kterého se měl dopustit tím, že

- dne 2. 8. 2002 na Okresním úřadě v Blansku uzavřel jako prodávající a údajný výlučný vlastník kupní smlouvu s D. V., trvale bytem B., J., okr. B., jejímž předmětem byl prodej nemovitostí nacházejících se v katastrálním území P. u B. a zapsaných na listu vlastnictví, a to konkrétně budovy, pozemku parc. č. 158 o výměře 419 m² a pozemku parc. č. 159 o výměře 514 m² a #178; za smluvní kupní cenu ve výši 500 000,- Kč, kterou mu D. V. uhradil při podpisu smlouvy, přičemž při uzavírání smlouvy obviněný dokazoval své vlastnictví k uvedeným nemovitostem zfalšovaným výpisem z katastru nemovitostí a smlouvu podepsal s vědomím, že není vlastníkem shora popsaných nemovitostí,

- dne 19. 8. 2002 v době kolem 21.00 hod. v restauraci A. v P., okr. B., podvodně vylákal od J. T., trvale bytem B., ul. Z., okr. B., finanční částku ve výši 5 000,- Kč pod smyšlenou záminkou zaplacení útraty v nespecifikovaném hotelu v B., kterou údajně nemohl uhradit, neboť mu bylo odcizeno jeho vozidlo s veškerou hotovostí, následně obviněný přislíbil poškozené J. T. vrácení výše uvedené částky, kterou měl údajně dostat od své sestry, ale vrácení podmínil tím, že své sestře musí za tuto službu zakoupit vysavač, a pod touto smyšlenou záminkou vylákal od poškozené J. T. dne 24. 8. 2002 v místě jejího trvalého bydliště částku ve výši 2 000,- Kč,

- dne 25. 8. 2002 podvodně vylákal od A. S., trvale bytem P., ul. B., okr. B., v místě jejího trvalého bydliště částku ve výši 5 000,- Kč pod smyšlenou záminkou zaplacení společné dovolené a směny peněz na zahraniční měnu, následně dne 7. 9. 2002 podvodně vylákal od výše uvedené poškozené v místě jejího trvalého bydliště částku 14 000,- Kč pod smyšlenou záminkou uhrazení letenek do I. na společnou dovolenou, tuto skutečnost dokladoval potvrzením o rezervaci letenek a vyúčtováním ceny letenek vystaveným Č. a., a. s., a dále dne 20. 9. 2002 podvodně vylákal od výše uvedené poškozené v místě jejího trvalého bydliště částku 20 000,- Kč pod smyšlenou záminkou úhrady nadstandardní operace jeho nemocného otce a dne 29. 9. 2002 na přesněji nezjištěném místě v B. podvodně vylákal od výše uvedené poškozené částku 5 000,- Kč pod smyšlenou záminkou úhrady léků pro svého otce s odůvodněním, že je po operaci, přičemž veškeré své „půjčky“ obviněný odůvodňoval blokací svého účtu u zaměstnavatele V. a jako jejich úhradu předložil poškozené A. S. falzifikáty výběrových lístků od H. V. C., a. s., a od I. a p. b., a. s., divize P. s., na základě kterých měly být poškozené vyplaceny finanční prostředky, přičemž tímto jednáním způsobil poškozené A. S. škodu v celkové výši 44 000,- Kč,

- v přesněji nezjištěnou dobu koncem měsíce srpna roku 2002 vydávajíc se za manažera a právního poradce podnikatele V. r. podvodně vylákal od J. A., trvale bytem P., ul. B., okr. B., v místě jejího zaměstnání v B., ul. H.,

částku ve výši 50 000,- Kč, a to jako půjčku, která měla být uhrazena z částky 400 000,- Kč jako sponzorského daru a která byla podle tvrzení obviněného poukázána na účet poškozené, jež mu na základě předchozí domluvy sdělila číslo svého účtu, když obviněný prokazoval své tvrzení zfalšovaným „Potvrzením o převodu hotovosti“ údajně vystaveným H. B. C. R., a. s., a následně ještě tímtož dokladem na částku 600 000,- Kč, přičemž uvedené finanční prostředky nikdy nebyly na účet poškozené poukázány, a výše popsanými útoky obviněný způsobil na cizím majetku celkovou škodu ve výši 601 000,- Kč;

2. trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák., kterého se měl dopustit tím, že v přesněji nezjištěné době v měsíci prosinci roku 2002 podvodně vylákal od P. D., trvale bytem B., ul. P., v místě jeho trvalého bydliště nejdříve částku 5 000,- Kč pod smyšlenou legendou, že mu banka pozdržela převod jeho finančních prostředků, částku 7 000,- Kč údajně určenou na převoz jeho nemocného otce do zdravotnického zařízení v R. a o několik dní později mobilní telefon zn. Motorola 3888 bez SIM karty v obecné hodnotě 1 000,- Kč a fotoaparát zn. Olympus XB 400 v obecné hodnotě 700,- Kč, přičemž finanční hotovost ani uvedené věci do dnešního dne nevrátil a poškozenému P. D. způsobil škodu v celkové výši 13 700,- Kč;

3. trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. zčásti dokonaným a zčásti ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., kterého se měl dopustit tím, že

- dne 26. 3. 2003 v R.-J., okr. B., sepsal s R. M., trvale bytem B., okr. B., jako obchodní zástupkyní společnosti P. F., s. r. o., v té době se sídlem V., P. (nyní se sídlem O., P.), smlouvu o půjčce na částku 7 000,- Kč, a to na jméno svého otce L. D., trvale bytem R.-J., P., přičemž při sepisování předmětné smlouvy se prokazoval zfalšovanou plnou mocí, kterou mu měl vystavit jeho otec k uzavření smlouvy o půjčce, na základě této smlouvy o půjčce byla obviněnému téhož dne vyplacena částka 7 000,- Kč,

- dne 26. 3. 2003 v R.-J., okr. B., sepsal s R. M., trvale bytem B., okr. B., jako obchodní zástupkyní společnosti P. F., s. r. o., v té době se sídlem V., P. (nyní se sídlem O., P.), smlouvu o půjčce na částku 8 000,- Kč, a to na neexistující osobu J. M., trvale bytem B., přičemž při sepisování předmětné smlouvy se prokazoval zfalšovanou plnou mocí, kterou mu měla vystavit tato fiktivní osoba k uzavření smlouvy o půjčce, na základě této smlouvy o půjčce byla obviněnému téhož dne vyplacena částka 8 000,- Kč,

- dne 3. 4. 2003 v R.-J., okr. B., sepsal s R. M., trvale bytem B., okr. B., jako obchodní zástupkyní společnosti P. F., s. r. o., v té době se sídlem V., P. (nyní se sídlem O., P.), smlouvu o půjčce na částku 10 000,- Kč, a to na jméno L. H., trvale bytem B., ul. B., přičemž při sepisování předmětné smlouvy se prokazoval zfalšovanou plnou mocí, kterou mu měla vystavit výše uvedená osoba, jejíž osobní data prokazatelně znal, k uzavření smlouvy o půjčce, na základě této smlouvy o půjčce byla obviněnému téhož dne vyplacena částka 10 000,- Kč, přičemž jako doklad o uhrazení předchozích půjček předložil obchodní zástupkyni zfalšované potvrzení H. B. C. R., a. s., o převodu hotovosti ve výši 100 000,- Kč na její účet,

- dne 3. 4. 2003 v R.-J., okr. B., sepsal s R. M., trvale bytem B., okr. B., jako obchodní zástupkyní společnosti P. F., s. r. o., v té době se sídlem V., P. (nyní se sídlem O., P.), smlouvu o půjčce na částku 10 000,- Kč, a to na jméno P. D., trvale bytem B., P., přičemž při sepisování předmětné smlouvy se prokazoval zfalšovanou plnou mocí, kterou mu měla vystavit výše uvedená osoba, jejíž osobní data prokazatelně znal, k uzavření smlouvy o půjčce, na základě této smlouvy o půjčce byla obviněnému téhož dne vyplacena částka 10 000,- Kč,

- dne 3. 4. 2003 v R.-J., okr. B., sepsal s R. M., trvale bytem B., okr. B., jako obchodní zástupkyní společnosti P. F., s. r. o., v té době se sídlem V., P. (nyní se sídlem O., P.), smlouvu o půjčce na částku 10 000,- Kč, a to na jméno D. V., trvale bytem B., P., přičemž při sepisování předmětné smlouvy se prokazoval zfalšovanou plnou mocí, kterou mu měla vystavit výše uvedená osoba k uzavření smlouvy o půjčce, na základě této smlouvy o půjčce byla obviněnému téhož dne vyplacena částka 10 000,- Kč,

- dne 3. 4. 2003 v R.-J., okr. B., sepsal s R. M., trvale bytem B., okr. B., jako obchodní zástupkyní společnosti P. F., s. r. o., v té době se sídlem V., P. (nyní se sídlem O., P.), smlouvu o půjčce na částku 10 000,- Kč, a to na jméno V. H., trvale bytem D. n. S., U C., přičemž při sepisování předmětné smlouvy se prokazoval zfalšovanou plnou mocí, kterou mu měla vystavit výše uvedená osoba k uzavření smlouvy o půjčce, na základě této smlouvy o půjčce byla obviněnému téhož dne vyplacena částka 10 000,- Kč,

- dne 3. 4. 2003 v R.-J., okr. B., sepsal s R. M., trvale bytem B., okr. B., jako obchodní zástupkyní společnosti P. F., s. r. o., v té době se sídlem V., P. (nyní se sídlem O., P.), smlouvu o půjčce na částku 10 000,- Kč, a to na jméno J. M., trvale bytem B., ul. Č., přičemž při sepisování předmětné smlouvy se prokazoval zfalšovanou plnou mocí, kterou mu

měla vystavit výše uvedená osoba k uzavření smlouvy o půjčce, na základě této smlouvy o půjčce byla obviněnému téhož dne vyplacena částka 10 000,- Kč,

- dne 5. 5. 2003 uzavřel s úmyslem nedostát svým závazkům v notářské kanceláři JUDr. D. H. v B., Š., smlouvu o půjčce s J. V., trvale bytem B., K., jejímž předmětem bylo zapůjčení částky 592 000,- Kč obviněnému, dále s výše uvedeným uzavřel na stejném místě a ve stejný den smlouvu o zřízení zástavního práva k nemovitostem, a to k budově - objektu bydlení na pozemku parc. č. 158 a k pozemkům parc. č. 158, druh pozemku zastavěná plocha a nádvoří, o výměře 419 m², a parc. č. 159, druh pozemku zahrada, o výměře 514 m², zapsaných na listu vlastnictví, pro obec B., katastrální území P. u B., jako zajištění závazku z výše uvedené smlouvy o půjčce, a při uzavírání smluv uvedl J. V. v omyl tím, že se prokázal zfalšovanou plnou mocí údajně vystavenou svým otcem L. D., trvale bytem P., R.-J., okr. B., jakožto majitelem předmětných nemovitostí, a která jej měla zplnomocňovat ke všem právním úkonům včetně prodeje a zástavního práva souvisejících s předmětnými nemovitostmi, přičemž vklad zástavního práva nebyl rozhodnutím Katastrálního úřadu v Blansku ze dne 20. 5. 2003, č. j. V-697/2003, povolen, takže nedošlo k vyplacení sjednané částky 592 000,- Kč obviněnému, přičemž výše popsanými útoky obviněný jednak způsobil na cizím majetku škodu ve výši 278 000,- Kč (správně má být ve výši 65 000,- Kč) a jednak měl v úmyslu způsobil další škodu ve výši 592 000,- Kč, avšak ke vzniku škody nedošlo, neboť čin nebyl v posledním útoku dokonán.

Za spáchání shora popsaného trestného činu obsaženého pod bodem 1. výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a za sbíhající se trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák., kterým byl obviněný A. D. uznán vinným rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 10. 10. 2002, sp. zn. 1 T 53/2002, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2003, sp. zn. 8 To 34/2003, byl obviněnému uložen podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. souhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 roky. Pro výkon tohoto trestu byl obviněný podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s dozorem. Podle § 35 odst. 2 tr. zák. byl citovaným rozsudkem zrušen výrok o trestu v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2003, sp. zn. 8 To 34/2003, jakož i další rozhodnutí obsahově navazující na zrušený výrok, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Rozsudkem Okresního soudu v Blansku ze dne 16. 10. 2006, sp. zn. 3 T 276/2005, bylo dále podle § 37 tr. zák. upuštěno od uložení souhrnného trestu za trestný čin uvedený shora pod bodem 2. výroku o vině tohoto rozsudku a za trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák., kterým byl obviněný A. D. uznán vinným rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 3. 2. 2003, sp. zn. 3 T 227/2002.

Za trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., který je výše uveden pod bodem 3. výroku o vině v citovaném rozsudku soudu prvního stupně a za sbíhající se trestné činy podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák. a padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák., kterými byl obviněný uznán vinným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. 6. 2006, sp. zn. 4 T 204/2005, byl obviněný A. D. odsouzen podle § 250 odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 roky. Pro výkon tohoto trestu byl obviněný zařazen podle § 39a odst. 3 tr. zák. do věznice s dozorem. Současně byl podle § 35 odst. 2 tr. zák. zrušen výrok o trestu v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. 6. 2006, sp. zn. 4 T 204/2005, jakož i další rozhodnutí obsahově navazující na zrušený výrok, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Oproti tomu byl obviněný A. D. podle § 226 písm. b) tr. řádu zproštěn obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Blansku ze dne 30. 9. 2005, sp. zn. Zt 179/2005, pro skutek spočívající v tom, že:

- pod smyšlenou záminkou zapůjčení osobního automobilu tov. zn. Škoda Felicia, v obecné hodnotě 119 000,- Kč uzavřel dne 30. 5. 2002 v B., ul. H., smlouvu o nájmu výše uvedeného vozidla s pronajímatelem a majitelem předmětného osobního automobilu Z. H., trvale bytem B., ul. H., na základě které vozidlo převzal a nadále užíval jako vlastní s tím, že následně uváděl opakovaně poškozeného Z. H. v omyl předkládáním zfalšovaných nekrytých šeků a oznámení o převodech ve prospěch účtu poškozeného, jako úhrady za pronájem vozidla,

- v přesněji nezjištěné době v měsíci únoru roku 2003 podvodně vylákal od L. H., trvale bytem B., B., okr. B., pod smyšlenou záminkou společných obchodních aktivit osobní automobil tov. zn. Škoda Octavia 1,6 GLX, jehož majitelem je obchodní společnost C. - L., s r. o., (nyní přetransformovaná na C. - F., a. s.) se sídlem P., Š., v obecné hodnotě 200 000,- Kč, přičemž jej v dohodnutém ani jiném termínu výše uvedenému leasingovému nájemci nevrátil a svoje jednání zastíral zasláním nekrytých platebních příkazů jako údajně úhrady leasingových splátek, neboť skutky označené v žalobním návrhu nejsou trestným činem.

Současně bylo rozsudkem Okresního soudu v Blansku ze dne 16. 10. 2006, sp. zn. 3 T 276/2005, rozhodnuto o povinnosti obviněného nahradit poškozeným P. D., a D. V., škodu ve výši 500 000,- Kč, přičemž podle § 229 odst. 2 tr. řádu se zbytkem nároku odkázal soud prvního stupně poškozeného D. V. na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle

§ 229 odst. 3 tr. řádu byli poškozeni Z. H., a L. H., odkázání se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti posledně citovanému rozsudku soudu prvního stupně podali obviněný A. D. a poškozený D. V. odvolání. Z podnětu odvolání poškozeného D. V. Krajský soud v Brně podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. řádu svým rozsudkem ze dne 18. 1. 2007, sp. zn. 7 To 469/2006, zrušil napadený rozsudek ve výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozenému D. V. a podle § 259 odst. 3 tr. zák. odvolací soud znovu rozhodl tak, že obviněnému A. D. uložil podle § 228 odst. 1 tr. řádu povinnost nahradit poškozenému D. V. na náhradě škody částku ve výši 500 000,- Kč s 4% úrokem z prodlení od 9. 9. 2005. Současně podle § 229 odst. 2 tr. řádu odkázal jmenovaného poškozeného se zbytkem jeho nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Citovaným rozsudkem pak Krajský soud v Brně podle § 256 tr. řádu zamítl odvolání obviněného jako nedůvodné.

Obviněný A. D. podal dne 7. 3. 2007 proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2007, sp. zn. 7 To 469/2006, prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Podstatou dovolací argumentace obviněného je jeho tvrzení, podle něhož soudy obou stupňů nesprávně uplatnily ustanovení § 89 odst. 3 tr. zák. o pokračování v trestném činu. Obviněný je totiž přesvědčen, že posuzovaný skutek je jedním pokračujícím trestným činem podvodu spáchaným třemi dílčími útoky, a nikoli třemi trestnými činy podvodu tvořenými několika útoky, jak k tomu v posuzované věci dospěly soudy nižších stupňů. Podle obviněného jednotlivé útoky byly objektivně i subjektivně propojeny, přičemž pokud jde o časovou souvislost, obviněný poukazuje na dosavadní judikaturu Nejvyššího soudu k této otázce. Obviněný je tedy přesvědčen, že soudy obou stupňů nesprávně použily citované ustanovení trestního zákona, přičemž tento postup měl podle jeho názoru za následek též nesprávné uložení dvou souhrnných trestů odnětí svobody. Dále obviněný vznáší námitky i proti výši uloženého trestu a připomíná, že před tímto odsouzením nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody.

Závěrem svého dovolání obviněný A. D. navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek soudu druhého stupně a aby tomuto soudu přikázal věc k novému projednání a rozhodnutí. Současně obviněný navrhl, aby mu Nejvyšší soud přerušil výkon trestu odnětí svobody, neboť trest uložený mu rozsudkem Městského soudu v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 5 T 142/2001 již vykonal.

Nejvyšší státní zástupkyně se vyjádřila k dovolání obviněného A. D. prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jejího názoru soudy obou stupňů postupovaly v souladu s ustanovením § 89 odst. 3 tr. zák. Jak uvádí státní zástupkyně ve svém vyjádření, jednání obviněného je nezbytné posuzovat rovněž s ohledem na ustanovení § 12 odst. 11 tr. řádu, neboť usnesením o zahájení trestního stíhání ze dne 16. 9. 2002 pro jiný trestný čin obviněného, který byl předmětem posouzení v řízení vedeném u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 3 T 227/2002, musela být další trestná činnost obviněného posouzena od tohoto data samostatně. Pokud tedy soud prvního stupně uložil obviněnému za skutek uvedený pod bodem 1. ve výroku o vině v rozsudku tohoto soudu souhrnný trest podle § 35 odst. 2 tr. zák., byl podle státní zástupkyně zmíněný postup v souladu se zákonem. Obdobně státní zástupkyně argumentuje i ve vztahu k trestné činnosti obviněného popsané pod bodem 3. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, neboť podle jejího názoru byly rovněž splněny podmínky pro použití ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. V této souvislosti státní zástupkyně uvádí, že obviněný A. D. se uvedené trestné činnosti dopustil dříve, než byl Obvodním soudem pro Prahu 1 vyhlášen rozsudek ze dne 7. 6. 2006, sp. zn. 4 T 204/2005, pro jiný trestný čin obviněného. Jak státní zástupkyně poznamenává, nebylo též zjištěno, že by v období mezi dnem 3. 2. 2003, tj. od rozhodnutí Městského soudu v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 3 T 227/2002, a dnem 6. 4. 2005, kdy obviněný spáchal poslední útok pokračujícího trestného činu, za který byl odsouzen rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. 6. 2006, sp. zn. 4 T 204/2005, byl vyhlášen jiný odsuzující rozsudek nebo trestní příkaz.

Závěrem svého vyjádření proto státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného A. D. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu jako zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že obviněný A. D. podal dovolání jako oprávněná osoba [§ 265d odst. 1 písm. b) tr. řádu], učinil tak prostřednictvím svého obhájce (§ 265d odst. 2 tr. řádu), včas a na správném místě (§ 265e tr. řádu), jeho dovolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je dovolání obecně přípustné [§ 265a odst. 2 písm. h) tr. řádu], a podané dovolání obsahuje stanovené náležitosti (§ 265f odst. 1 tr. řádu).

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 3 a 4 tr. řádu z podnětu dovolání obviněného A. D. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadeného rozsudku Krajského soudu v Brně, a to v rozsahu dovolacích námitek, které odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, jakož i řízení předcházející napadenému rozhodnutí. Po přezkoumání dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněného je částečně důvodné.

Pokud jde o dovolací důvod, obviněný A. D. opírá jeho existenci o ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, tedy že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Podle obviněného A. D. soudy nižších stupňů nesprávně uplatnily ustanovení § 89 odst. 3 tr. zák. o pokračování v trestném činu, protože obviněný se dopustil pouze jednoho pokračujícího trestného činu podvodu tvořeného několika útoky. Toto své tvrzení obviněný opírá o skutečnost, že mezi jednotlivými útoky existuje objektivní a subjektivní souvislost. Pokud jde o časovou souvislost jednotlivých útoků, obviněný poukázal na dosavadní judikaturu Nejvyššího soudu (viz rozhodnutí pod č. 3/1972-I. Sb. rozh. tr. a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2002, sp. zn. 11 Tdo 529/2002).

K tomu Nejvyšší soud v obecné rovině především připomíná, že pokračováním v trestném činu se rozumí takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují stejnou skutkovou podstatu trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a v předmětu útoku (srov. § 89 odst. 3 tr. zák.). V této souvislosti je nezbytné zdůraznit, že k ukončení pokračování v trestném činu – pokud se tak nestane již dříve – dojde až v okamžiku, kdy obviněnému bylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu (viz rozhodnutí pod č. 49/1997-II. Sb. rozh. tr.). Tato okolnost ostatně vyplývá také z ustanovení § 12 odst. 11 tr. řádu, podle něhož pokračuje-li obviněný v jednání, pro které je stíhán, i po sdělení obvinění, posuzuje se takové jednání od tohoto úkonu jako nový skutek; sdělením obvinění je zde třeba rozumět již zmíněné doručení usnesení o zahájení trestního stíhání obviněnému.

Jak je patrné z výsledků dosavadního řízení v posuzované věci, obviněný A. D. byl uznán vinným třemi trestnými činy podvodu kvalifikovanými podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., podle § 250 odst. 1 tr. zák. a podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., a to v posledním případě zčásti dokonaným a zčásti spáchaným ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. tr. zák., přičemž těchto trestných činů se dopustil jednáním podrobně popsáním pod body 1., 2. a 3. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Ze spisových podkladů dále mimo jiné vyplývá (viz č. l. 10 trestního spisu), že dne 17. 1. 2003 bylo podle § 160 odst. 1 tr. řádu zahájeno trestní stíhání obviněného A. D. pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. popsáný pod bodem 1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Zmíněné usnesení o zahájení trestního stíhání však bylo obviněnému doručeno až dne 17. 4. 2003, což je zřejmé z č. l. 13 trestního spisu. V mezidobí, tj. v období od spáchání posledního dílčího útoku citovaného trestného činu do okamžiku doručení usnesení o zahájení trestního stíhání obviněnému (tj. do dne 17. 4. 2003), ovšem tento obviněný spáchal další trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. (viz výrok o vině pod bodem 2. v rozsudku soudu prvního stupně) a pak sedm dílčích dokonaných útoků, které soud prvního stupně posoudil – spolu s dalším dílčím útokem, jehož se obviněný dopustil až dne 5. 5. 2003 jednáním spáchaným ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. – jako trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. (viz výrok o vině pod bodem 3. v rozsudku soudu prvního stupně). Pokud jde o trestný podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. uvedený pod bodem 2. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, bylo obviněnému doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání dne 8. 6. 2003 (viz č. l. 16 trestního spisu) a v případě trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. popsáného pod bodem 3. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně bylo obviněnému doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání dne 8. 6. 2005 (viz č. l. 21 trestního spisu). Pro posouzení skutku jako pokračování v trestném činu však podle Nejvyššího soudu není v této věci podstatné, zda obviněnému A. D. bylo v období mezi spácháním skutku popsáného pod bodem 1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a skutku uvedeného pod bodem 2. ve výroku o vině tohoto rozsudku doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání pro jiný jeho trestný čin. Jak totiž vyplývá z výkladu ustanovení § 12 odst. 11 tr. řádu, tento procesní úkon má význam jen v případě, jestliže by jinak bylo možné předchozí skutek spolu se skutkem spáchaným po doručení usnesení o zahájení trestního stíhání posoudit jako pokračování v trestném činu podle § 89 odst. 3 tr. zák. (srov. slovní spojení „pokračuje-li obviněný v jednání, pro které je stíhán“). Proto Nejvyšší soud nemohl akceptovat názor státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství uvedený ve vyjádření k dovolání obviněného, totiž že mezi shora zmiňovanými skutky vznikl předěl v podobě usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 16. 9. 2002 (obviněnému však bylo toto usnesení doručeno podle zjištění Nejvyššího soudu až dne 2. 10. 2002), takže podle jejího názoru je třeba další trestnou činnost obviněného posoudit od tohoto okamžiku samostatně. Předchozí trestnou činnost obviněného, pro kterou byl stíhán a odsouzen rozsudkem Městského soudu v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 3 T 227/2002, totiž nelze z hlediska nyní projednávané trestné činnosti posoudit jako pokračování v trestném činu ve smyslu § 89 odst. 3 tr. zák.

Naproti tomu však nelze prozatím vyloučit, že v posuzované věci naplňovalo jednání obviněného A. D. podmínky ustanovení § 89 odst. 3 tr. zák., a že tedy jeho jednání je pokračováním v trestném činu, jak se toho tento obviněný domáhá ve svém dovolání. Jak je totiž ze skutkových zjištění učiněných soudy obou stupňů zřejmé, obviněný páchal trestnou činnost proto, aby si tímto způsobem postupně a průběžně opatroval prostředky k obživě, tohoto cíle dosahoval pod záminkou různých nepravdivých informací o své osobě, trestnou činnost realizoval na tomtéž

předmětu útoku, jímž byly cizí peníze, a mezi jednotlivými útoky je největší časový odstup v rozmezí jen tří až čtyř měsíců. Jednání obviněného přitom podle názoru Nejvyššího soudu vykazuje podobný způsob provedení (vylákání peněz pod nepravdivou záminkou), jímž naplňoval vždy stejnou (základní) skutkovou podstatu trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák. Pokud jde o poněkud delší časovou přetržku mezi skutkem popsáním pod bodem 1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a skutkem obsaženým pod bodem 2. v citovaném výroku o vině (tj. dobu kolem tří měsíců), Nejvyšší soud s poukazem na svou dosavadní judikaturu uvádí, že z hlediska naplnění formálního znaku „blízká časová souvislost“ pokračování v trestném činu (§ 89 odst. 3 tr. zák.) je nutno vzít v úvahu všechny konkrétní okolnosti případu. Půjde-li o majetkovou trestnou činnost, pak za splnění dalších podmínek uvedených v ustanovení § 89 odst. 3 tr. zák. lze ohledně tohoto znaku obecně vycházet z toho, že čím delší je celková doba páchání pokračující trestné činnosti, čím větší je počet dílčích útoků během ní spáchaných, čím vyšší je způsobená škoda na cizím majetku a čím vyšší je obohacení pachatele, tím delší může být i doba mezi jednotlivými dílčími útoky. Na překážku závěru, že se jedná o pokračování v trestném činu, za těchto okolností nemusí být zjištění, že mezi jednotlivými útoky uplynula doba několika měsíců (viz rozhodnutí pod č. 32/2004-I. Sb. rozh. tr.). Odvolací soud se ovšem v posuzované věci nevypořádal s uvedenými hledisky při právní kvalifikaci skutků, jimiž byl obviněný uznán vinným, a vůbec nereagoval na odvolací námitku obviněného týkající se právě pokračování v trestném činu podle citovaného ustanovení trestního zákona. Protože obviněný tuto námitku ve svém dovolání důvodně zopakoval a jde o námitku vytykající nesprávné právní posouzení skutku, která odpovídá uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, Nejvyšší soud ji akceptoval, neboť – jak vyplývá z výše popsaných rozhodných skutkových okolností – zatím rozhodně nelze vyloučit závěr, že u obviněného byly splněny podmínky pokračování v trestném činu podle § 89 odst. 3 tr. zák.

Pokud jde o poslední dílčí útok pokračujícího trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. popsaného pod bodem 3. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, Nejvyšší soud uvádí, že dne 17. 4. 2003 bylo obviněnému A. D. doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání týkající se jiných dílčích útoků trestného činu podvodu, přičemž tento poslední dílčí útok měl obviněný spáchat až dne 5. 5. 2003. Kdyby tedy odvolací soud, jemuž byla trestní věc obviněného tímto usnesením Nejvyššího soudu přikázána k novému projednání a rozhodnutí, dospěl k závěru o splnění podmínek pokračování v trestném činu ve smyslu § 89 odst. 3 tr. zák., je třeba tuto skutečnost posoudit i s ohledem na ustanovení § 12 odst. 11 tr. řádu. V posuzované věci to znamená, že není rovněž vyloučeno posoudit tento poslední dílčí útok jako samostatný skutek i z hmotněprávního hlediska.

S poukazem na výše rozvedenou argumentaci Nejvyšší soud konstatuje, že soudy nižších stupňů pečlivě nezkoumaly existenci výše uvedených okolností subjektivní i objektivní povahy, a proto za této situace nebyl učiněn jednoznačný a zákonu odpovídající závěr, zda a které dílčí útoky posuzovaného trestného činu podvodu spáchal obviněný A. D. za podmínek pokračování v trestném činu ve smyslu § 89 odst. 3 tr. zák. Proto obviněný důvodně vytkl odvolacímu soudu, že zjištěný skutkový stav nesprávně posoudil právě z hlediska citovaného ustanovení.

Posouzení správnosti ukládání souhrnných trestů ve smyslu § 35 odst. 2 tr. zák., které byly obviněnému A. D. vyměřeny rozsudkem soudu prvního stupně, je podmíněno vyřešením otázky, zda a kterých dílčích útoků se obviněný dopustil za podmínek pokračování v trestném činu uvedených v § 89 odst. 3 tr. zák. Jen pro úplnost Nejvyšší soud poznamenává, že souhrnný trest přichází v úvahu pouze tehdy, jedná-li se o vícečinný souběh trestných činů téhož pachatele. Rozhodující otázkou pro ukládání souhrnného trestu je posouzení vzájemného vztahu dvou nebo více trestných činů, o kterých se rozhoduje v samostatných řízeních. Uložení souhrnného trestu přichází v úvahu za předpokladu, jestliže pachatel byl již odsouzen za část sbíhající se trestné činnosti a toto odsouzení vyústilo v pravomocné rozhodnutí o vině a trestu.

Pokud jde o námitku obviněného A. D. směřující proti výši uloženého trestu, Nejvyšší soud se jí s ohledem na shora uvedenou argumentaci podrobně nezabýval, neboť v posuzované věci je podstatné, jak se odvolací soud v novém řízení vypořádá s otázkou pokračování v trestném činu ve smyslu § 89 odst. 3 tr. zák. Jeho závěr se nepochybně promítne i do úvah o trestu, přičemž Nejvyšší soud není oprávněn tento závěr jakkoli předjímat. Navíc Nejvyšší soud připomíná, že dovolací námitka směřující jen proti výši uloženého trestu není sama o sobě způsobilá naplnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Ve vztahu k výroku o trestu může být totiž citovaný dovolací důvod naplněn jen tehdy, pokud dovolatel namítá hmotně právní vady tohoto výroku spočívající např. pochybení v právním závěru o tom, zda měl být uložen souhrnný trest podle § 35 odst. 2 tr. zák., společný trest podle § 37a tr. zák. apod. Jiná případná pochybení soudu spočívající ve vadném druhu či výměře uloženého trestu, zejména nesprávné vyhodnocení kritérií uvedených v § 31 až § 34 tr. zák. a v důsledku toho uložení nepřiměřeně přísného nebo naopak mírného trestu, nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. řádu (viz rozhodnutí pod č. [22/2003](#) Sb. rozh. tr.).

Ačkoli to obviněný A. D. ve svém dovolání nenamítá, Nejvyšší soud nemohl přehlédnout ani další nedostatek, který

soud prvního stupně zahrnul do tzv. skutkové věty obsažené pod bodem 3. ve výroku o vině svého rozsudku. Pokud jde totiž o celkovou výši škody způsobené jednotlivými dílčími útoky dokonaného trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., tak jak jsou popsány v citovaném výroku o vině, nedosahuje výše této škody částky 278 000,- Kč, ale škoda způsobená jednáním obviněného činí toliko částku 65 000,- Kč. Rovněž tento nedostatek je třeba napravit při novém projednání a rozhodnutí věci.

Po zjištění, že dovolání obviněného A. D. je uvedeném směru částečně důvodné, Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2007, sp. zn. 7 To 469/2006, v celém rozsahu, protože i nový výrok o náhradě škody, který odvolací soud učinil, má podklad ve vadně posouzeném výroku o vině. Nejvyšší soud podle § 265k odst. 2 tr. řádu zrušil také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušený rozsudek, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu potom přikázal Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Krajský soud v Brně tak v potřebném rozsahu opětovně projedná věc obviněného A. D. a odstraní vady vytknuté tímto rozhodnutím Nejvyššího soudu. Přitom především posoudí, zda a které dílčí útoky obviněného splňují podmínky pokračování v trestném činu podle § 89 odst. 3 tr. zák., a své úvahy promítne i do otázky ukládání souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák. Poté opětovně rozhodne o vině a trestu tohoto obviněného.

Podle § 265s odst. 1 tr. řádu jsou soudy nižších stupňů v dalším řízení vázány právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto dovolacím rozhodnutí a jsou povinny respektovat zákaz reformationis in peius (§ 265s odst. 2 tr. řádu).

Protože vady napadeného rozhodnutí zjištěné Nejvyšším soudem na podkladě dovolání obviněného A. D. nebylo možno odstranit v případném veřejném zasedání dovolacího soudu, bylo rozhodnuto o tomto dovolání podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. řádu v neveřejném zasedání Nejvyššího soudu.

Pokud jde o podnět obviněného A. D., aby předseda senátu Nejvyššího soudu rozhodl o přerušení výkonu rozhodnutí napadeného dovoláním, je třeba zmínit, že předseda senátu soudu prvního stupně neučinil návrh ve smyslu § 265h odst. 3 tr. řádu. Navíc vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí napadené dovoláním, přikázal odvolacímu soudu nové projednání a rozhodnutí věci a rozhodl usnesením ze dne 16. 5. 2007, sp. zn. 5 Tdo 479/2007-II., též o vazbě obviněného podle § 67 písm. c) tr. řádu, ztratil případný postup podle § 265o odst. 1 tr. řádu jakékoli opodstatnění, protože výrok o uložení vykonávaného trestu odnětí svobody prozatím není pravomocný.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)